

"ПОЕТОТ И ПРОСВЕТИТЕЛОТ СВЕТИ НАУМ ОХРИДСКИ" ОД ВИОЛЕТА МАРТИНОВСКА

Најновото остварување на м-р Виолета Мартиновска "Поетот и просветителот Свети Наум Охридски" е уште еден придонес кон комплетното расветлување на животниот и творечкиот пат на еден од најзначајните македонски средновековни светители.

Многумина слависти го загатнале прашањето за животот и за дејноста на Св. Наум Охридски и дале значаен придонес во однос на ова прашање: А. Милев, А. Лавров, П. Златарски, Г. Попов, М. Вајнгард, Б. Конески и други. Бројните симпозиуми посветени на овој светител и објавените зборници сведочат за неговата постојана актуелност.

Појдовната замисла со која се водела авторката при студиозното проучување била осознавање на овој просветител како оригинален средновековен поет, автор на химнографски поетски творби. Основните извори кои авторката ги консултирала се: двете словенски житија, грчкото житие, Пространото Климентово житие и Панонските легенди.

Св. Наум Охридски досега

СТАРОМАКЕДОНСКИ КНИЖЕВЕН ТВОРЕЦ

■ Пишува: Ружица ГОЧЕВСКА

беше познат како исцелител, лекар и чудотворец. Но, со откривањето на неговото оригинално книжевно дело, македонскиот средновековен писател е збогатен и со поет-химнограф. Со откривањето на повеќе преписи на ракописи од различни периоди, од XIII, XIV и XV век се докажува авторството на овој средновековен книжевник.

Најстариот препис потекнува од ракопис од XIII век и во него Св. Наум го впишал своето име како автор на Канон, посветен на апостолот Андреј Првозвани. Претставени се факсимили од ракопис од XV век, препис на химнографската творба на Св. Наум.

Несомнено со ова откритие на м-р Мартиновска се

надминуваат хипотезите и се потврдува оригиналното авторство на Св. Наум Охридски. Средновековната литература добива уште еден знаменит книжевник, поет - химнограф од рангот на Св. Климент Охридски, а македонската поезија со делото на Св. Наум Охридски ги зацврстува своите почетоци.

Во најновото остварување на м-р Мартиновска презентираниа е новооткриена служба на Св. Наум Охридски во циклостилна техника. Разгледани се повеќе преписи од словенската служба посветени на Св. Наум Охридски. Исто така, претставени се нови легенди, преданија и чуда поврзани со овој исцелител. Прв пат е објавена фотографија со претпоставка дека ли-

Св. Наум од својата младешка возраст им се приклучува на солунските браќа Кирил и Методиј и учествува речиси во сите нивни потфати. По формирањето на првата словенска азбука, глаголицата, тој и по нивната смрт се бори за нејзино опстојување. Величествен пример на таа борба е Охридската книжевна школа т.е. првиот словенски Универзитет во кој се образовале и воспитале повеќе од 3.500 ученици.

кот кој се појавува на неа е Св. Наум Охридски. Неговата воспитно-образовна, црковна, просветителска мисија се одвивала на релација: Моравија, Панонија, Кутмичевица, Преслав, Охрид.

Присуството и култот кон овој просветител се докажува со неговите зачувани икони и фрески од различни векови. Најстариот портрет на

Св. Наум Охридски во иконографијата потекнува од XIV век. А најстариот зачуван портрет во фрескоживописот се наоѓа во црквата "Света Богородица Заумска", Охридско, од 1361 година.

Оваа монографија е конципирана од два аспекта: книжевното дело од Св. Наум и житија, служби, народна традиција за него.